

Марія Тохтамиш,
студентка 1 курсу магістратури
гуманітарно-економічного факультету
Наук. керівник: **Ю.В.Федорик,**
к.і.н., доцент (БДПУ)

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БУДИНКІВ
ТЕРПИМОСТІ ТА ДИНАМІКА ЯВИЩА ПРОСТИТУЦІЇ
В ТАВРІЙСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ В КІНЦІ ХІХ – НА ПОЧ. ХХ ст.**

Актуальність. Проблема проституції завжди була дуже гостра в різні історичні епохи, що доводить постійність цього феномену. Це явище мало свої особливості в Таврійській губ. на поч. ХХ ст., що створює необхідність дослідження цієї проблеми в локальному вимірі.

Ступінь досліджуваності проблеми. Над проблемою працювали такі науковці як І. Блох, Б.І. Бентовін, Ю.В. Олександров, Є.А. Левченко, Г. У. Курманова, Л. Н. Башмакова, Є. Н. Бутенко.

Мета і методи дослідження. Метою дослідження є виявлення особливостей розвитку явища проституції в Таврійській губ. на тлі загальноросійських тенденцій. Під час роботи над цією темою були використані такі методи дослідження, як порівняльно-історичний та емпіричний.

Сутність дослідження. Першим документально описаним будинком терпимості в Російській імперії історія зобов'язана німкені Ганні Фелькер, першій власниці закладу такого типу. Згідно з загальноросійськими правилами від 1844 р. для власниць будинків терпимості, до будинків розпусти дозволялося приймати жінок з 16 років. Зважаючи на те, що перебування у стінах будинку терпимості від такого раннього віку справляло на дівчат вкрай шкідливий вплив, в 1901 р. Медичною радою імперії було визнано встановити вік для вступу до публічного будинку від 21 р. Тим не менш, на практиці виходило по-іншому. Середній вік повій ледве досягав 20 років. Серед них також зустрічалися і жінки молодшого віку (від 11 до 19 років), причому частина з них проживала в офіційних будинках терпимості, а інша частина була поодинокими.

Відкрити будинок терпимості можна було з дозволу поліцейського управління. Для видачі дозволу, поліцейськими чинами збиралися довідки про майбутніх власниць таких будинків: їх спосіб життя та поведінку, місце, де вони бажали відкрити будинок, ступінь населеності прилеглого кварталу. При подачі клопотання на відкриття будинку, власниця зобов'язана була представити письмову згоду домовласників на відкриття в їх будинках борделів. Місцевому приставу з лікарем доручалося провести огляд приміщення. Існували особливі вимоги і для будинків терпимості. Будинок повинен був мати загальний зал, їдальню, кімнату для господині або економки і по кімнаті для кожної повії. Кімнати для останніх були різними. Приміщення повинно було в достатній мірі провітрюватися, а також мати два виходи, підлоги бути пофарбованими, стіни обклеєними шпалерами.

Відповідно до «Правил власниць будинків терпимості» вони не могли утримувати більше повій, ніж зазначалося в свідоцтві, виданому на право утримання закладу. Власниці не могли допускати до даної професії

сторонніх жінок, які не були в них належним чином оформлені і не проживали у них. У «Правилах» засвідчувалося, що «содержательницы обязаны о всякой вновь прибывшей женщинѣ давать знать комитету и въ тот же день не допуская ея къ промѣслу .. пока она не будетъ освидѣтельствована участковымъ врачомъ, ... будетъ иметь медицинскій билетъ » [1, с. 40]. У будинках терпимості дозволялося мати фортепіано, заборонялося вішати портрети офіційних осіб. Публічні будинки дозволялося будувати на відстані не менше 150 сажнів (300 м) від церков і навчальних закладів.

До 1901 року в цілій імперії налічувалося 2400 будинків розпусти, в яких працювали близько 15 тисяч «панянок». Причинами розвитку масштабу давньої професії саме у Таврійській губернії у II половини XIX століття, були дестабілізація соціально-економічного положення населення та розвиток портової економіки. За матеріалами Першого всезагального перепису населення Російської імперії, в Таврійській губернії налічувалося 7 проституток у віці від 15 до 16 років, 137 – від 17 до 19 років; 278 – від 20 до 39 років, 18 – від 40 до 59 років і 1 старша 60 років, разом 441 жінок [2, с. 184-185]. За даними поліції, у 1895 році у Таврійській губернії налічувалося 10 будинків терпимості, в яких проживало 78 повій. Найчисельніший бордель був у Симферополі.

Причинами таких соціально-етичних відхилень як проституція було багато соціальних факторів, які були зумовленими гендерною та соціальною нерівністю суспільства в період ранніх капіталістичних відносин. Контингент повій постійно оновлювався, бо на зміну жінкам, які зникли, або залишили своє заняття, приходили інші. Спочатку їх ряди поповнювали безробітні, домашня прислуга, часом колишні дворянки, дочки військовослужбовців, міщанки. До кінця 1910-х рр. різко зросла серед них кількість селянок. Колишні жительки сільської місцевості, втягнуті в міське життя, часто не могли знайти роботу і не мали житла, що змушувало їх займатися проституцією.

Основні висновки. Отже, в Російській імперії у XIX ст. проституція існувала на легальному рівні – існували певні правила та контроль за будинками терпимості з боку лікарів та поліції, це медичні огляди, жовті білети та поліцейські правила для власниць та повій. При створенні борделів була ведена стандартизація приміщень. На поч. XX ст. існувала певна динаміка розвитку явища проституції як в загальноросійському так і локальному вимірі. Так, у Таврійській губернії налічувалося 10 будинків терпимості, в яких проживало 78 повій. Розвиток цього промислу у губернії зумовлений дестабілізацією соціально-економічного положення, портової зони та розміщення воєнних частин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузнецов М. Проституція и Сифились въ Россіи. Историко-статистическія изслѣдованія / Михаил Кузнецов. – С.Петербург: Типографія В.С. Балашева, 1871. – 75 с.
2. «Первая всеобщая перепись населения Российской Империи, 1897г. том ХІІ. Таврическая губерния» -- под редакцией Н. А. Тройницкого, ЦСК МВД, 1904.